

ZNALAZŁEŚ OSESKA WIEWIÓRKI? ODSUŃ SIĘ I OBSERWUJ!

Wiewiórka jest częstym mieszkańcem miast. Zamieszkuje dziuple, które mości porostami i mchami, wykorzystuje też gniazda ptaków, dobudowując zadaszenie lub może sama budować gniazda. Swoje lokum konstruuje z drobnych gałęzi i trawy, z otworem z boku, umieszczając wysoko w koronach drzew, najczęściej w rozwidleniu gałęzi. Wiewiórka to zwierzę aktywne w dzień, wiecie samotny tryb życia i nie zapada w sen zimowy. Jesienią gromadzi zapasy żywności: orzechy, żołędzie, szyszki, nierzadko zakopując je również w glebie. Największym wrogiem wiewiórek są kuny, koty domowe i ptaki drapieżne. Pożywienie wiewiórki stanowią różnorodne nasiona i orzechy, chętnie obgryza pączki drzew oraz korę młodych pędów. Zjada też owoce, grzyby oraz owady. Plądruje gniazda ptaków, wykradając jaja i małe pisklęta. W Polsce wiewiórka podlega ochronie częściowej. W Europie wiewiórka pospolita zagrożona jest przez ekspansję wiewiórki szarej, inwazyjnego gatunku pochodzącego z Ameryki Północnej. Wiewiórka szara wypiera naszą wiewiórkę, skutecznie konkurując z nią o zasoby środowiska oraz roznosząc śmiertelny dla niej wirus.

Od wczesnej wiosny do połowy lata **samica wydaje na świat 1-3 miotów.** W jednym miocie jest 3-7 młodych, które karmione są mlekiem matki. Oseski rodzą się nagie i ślepe. Otwierają oczy po ok. 30 dniach życia, a usamodzielniają się po ok. 1,5 miesiąca. Samica posiada najczęściej kilka gniazd, jedną kolebkę z młodymi i gniazda zapasowe. Małe wiewiórki wypadają czasami z gniazd w czasie wichury lub ulewnych deszczy. Jeśli gniazdo ulegnie zniszczeniu lub zostanie zaatakowane przez drapieżnika, samica ewakuuje swoje młode do gniazda zapasowego. Dzieje się tak również wtedy, gdy matka czuje się zagrożona i decyduje się przenieść swoje młode w bezpieczniejsze miejsce.

Samica przenosi każde młode pojedynczo, niosąc je owinięte wokół własnej szyi. Jeśli w trakcie przenoszenia wiewiórka zostanie spłoszona, może porzucić malucha i uciec. **W takiej sytuacji trzeba chwilę poobserwować, z odległości kilkunastu metrów, czy samica wróci i zabierze swoje młode.** Najczęściej zaniepokojeni ludzie stoją nad maluchem, zastanawiając się co zrobić, a samica obserwuje całą sytuację z ukrycia. Dlatego tak ważne jest, aby dać matce szansę na powrót po młodego. Jeśli jednak obserwujemy sytuację z odległości już dłuższą chwilę (np. pół godziny lub dłużej), a mała wiewiórka nadal leży samotnie, coś może być nie tak, trzeba wtedy szukać dla niej pomocy. Ponieważ małe wiewiórki dość długo są ślepe i wymagają opieki matki, nawet jeśli są już owłosione, ale mają krótkie futerko, słabo owłosiony ogonek i uszka bez szczecinek, dalej są oseskami. Mała wiewiórka wygląda na bardzo szczupłą, a jej łapy wydają się nieproporcjonalnie długie. Maluchy poruszają się nieporadnie lub leżą zwinięte i niereagujące na otoczenie. Taki maluch powinien zwrócić naszą uwagę, tym bardziej, jeśli znajdziemy kilka młodych obok siebie. Podobnie, jeśli wiemy o gnieździe wiewiórek i napotkamy w okolicy zabita np. przez auto samicę, **należy zainteresować się osieroconym miotem.**

Pomocy, wymagają też dorosłe wiewiórki, jeśli są ranne, pogryzione, lub ewidentnie chore. Pamiętaj jednak, aby nie dotykać wiewiórki gołymi dłońmi, ponieważ dorosły osobnik może dotkliwie pogryźć. **Wiewiórki mogą być nosicielami wirusa wścieklizny.** Dlatego, jeśli ugryzie cię wiewiórka, należy zgłosić się do szpitala na oddział zakaźny, gdzie lekarz poda szczepionkę

przeciwno wściekliwość. Takie szczepienie jest bezbolesne, ale trzeba je powtórzyć kilka razy, w kilkudniowych odstępach. Dlatego zawsze najlepiej zawiadomić odpowiednie służby, czekając, aż przyjedzie pomoc i nie łąpać wiewiórki samodzielnie.

Artykuł powstał w ramach projektu „Ochrona różnorodności biologicznej ekosystemów zurbanizowanych - platforma edukacyjna - I edycja wirtualna” współfinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (koszt kwalifikowany zadania 48.861 zł, kwota dotacji 33.677 zł).